

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka: Natálie Faltová
Studijní program: Matematika
Studijní obor: Matematika se zaměřením na vzdělávání
Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání
Téma: Hudba ve výuce předmětu volitelný ruský jazyk ve 4. ročníku na
Gymnáziu F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou
Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Sommer
Oponentka práce: Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.

Natálie Faltová vypracovala první verzi své bakalářské práce již v předchozím akademickém roce, ovšem nakonec se správně rozhodla, že bude vhodnější jí ještě nějakou péči věnovat, takže se k psaní po několika měsících vrátila a odevzdala text o rok později, než měla původně v plánu. Bakalářské práci to v mnoha ohledech značně prospělo, ačkoliv bezchybná ani tak není.

Cílem práce na téma *Hudba ve výuce předmětu volitelný ruský jazyk ve 4. ročníku na Gymnáziu F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou* je (nehledě na jazykové nepřesnosti) dle autorky (str. 8): „vytvoření seznamu hudebních ukázek a způsoby jejich použití, které by se v budoucnu mohly jednou využít při výuce volitelného ruského jazyka...“. Ještě v *Úvodu* na stejné straně autorka cíle rozpracovává, přičemž za nejdůležitější lze považovat stanovení cílů výuky, „jak s ní [s hudbou] mohou pracovat“, „jak ji [hudbu] vyučující může využít při hodině“. Těchto cílů se, bohužel, podařilo v dostačující kvalitě dosáhnout pouze v případě některých kapitol.

V tématu práce se propojuje mnohé z autorčiných zájmů a zkušeností, což prostupuje i samotným textem jak ve formě patrného nadšení, tak i nedostatků vyplývajících z téhož, neboť ne vše je tak samozřejmé a intuitivní, a to nejen z pohledu hypotetických studujících. Ačkoliv autorka se v druhé kapitole (str. 10–12) ve stručnosti zabývá možným využitím hudby ve výuce cizích jazyků, nedaří se vždy citované podrobit dostatečné kritice. Je to však i pochopitelné, neboť studium oborové didaktiky i praxe ve škole čekají na autorku až v navazujícím studiu. Později tedy bude ještě možné korigovat některé převzaté i vlastní závěry a postupy.

Zmíněné se projevilo zvláště v některých podkapitolách kapitoly *Konkretizované učivo*. U mnohých návrhů na aktivity spojené s písněmi tak můžeme očekávat problémy techničtějšího rázu, v jiných případech bohužel autorka nebyla příliš kreativní a omezuje se na poslech nahrávky písně a překlad textu. Na volitelném semináři by bylo možné počítat s tím, že výuky se účastní motivovanější studentky a studenti, tudíž bych očekával i ambicióznější cíle při plánování aktivit do výuky.

Texty doprovázející jednotlivé písně někdy objasňují výběr zvolené hudební ukázky a očekávaný výsledek jejího zařazení do výuky, jindy však pouze popisují určitý výsek z široce formulovaného tématu, aniž by bylo zřejmé, proč se zaměřovat zrovna na toto (např. móda vs. kroj, kulturní život vs. A. S. Puškin). Dochází také k mnohým zjednodušujícím a nepřesným formulacím a soudům (např. str. 14: „Ve slavnostních případech se navíc na tomto kabátu nosily kožichy...“, str. 17: „Literatura, internet či jiné zdroje definují kulturu mnoha způsoby. Můžeme ji rozdělit do několika kategorií: literatura, hudba, umění, náboženství, filosofie a další“, str. 18: „Hlavním hrdinou tohoto románu je tzv. zbytečný člověk, který je vzdělaný, chytrý a z vyšší společenské vrstvy, je ale líný a pasivní, a proto má pocit, že je zbytečný“, str. 26: „Právě ti se velmi podíleli na rozšíření české hudby do bývalé Ruské říše. Tak tomu bylo za doby války“).

Z větší části zůstal nevyužit také potenciál seznámit skrze hudbu studující se současnými ruskými reáliemi (např. píseň *Валенки*). Nicméně v tomto zřejmě autorka vycházela ze svých znalostí ruské kultury a představ o Rusku, které v následujícím studiu ještě upřesní a doplní o možná zajímavější podněty pro práci ve školství.

Natálie Faltová měla volnou ruku ve výběru hudby pro jednotlivá témata. Takový přístup má určitá rizika, s nimiž se následně autorka musela potýkat. Zajedno je pak hledání hudební ukázky časově velmi náročné, zadruhé nemusí být výběr vždy ideální. Obojí však považuji za velmi důležité pro získání návyků vhodných pro učitelskou profesi, a tedy jako dobrou zkušenost i pro autorku. Snaha dohledat k rozmanitým tématům vhodné písně tudíž zasluhuje ocenění, a to i přesto, že k mnohým vybraným skladbám je možné mít zásadnější výhrady.

Jak už bylo naznačeno výše, text není vždy naformulován ideálně. Naopak velmi časté jsou různé nepřesnosti a chyby, jako např. na str. 26: „Dobrovolníci, kteří hrají na hudební nástroj, navíc mohou píseň spolužákům zahrát anebo i zazpívat. Na další hodině se studenti rozdělí do skupin, podle vybrané písně a prodiskutují společně jejich vytvořené překlady společné písně. Pokud zbyde čas, mohou si ve třídě při hodině udělat malý „koncert“, kdy studenti své písně předvedou a zahrají“.

Otázky k obhajobě:

Na str. 19 uvádíte: „Život na vesnici mu ale neznemožnil dirigovat ve velkých městech, jako je Moskva, Praha nebo například **Londýn, kde mu udělili čestný doktorát Cambridgeské univerzity. V prosinci roku 1892 onemocněl cholera a 25. 8. 1893 zemřel ve věku 53 let.**“ Z jakého zdroje jste v tomto případě vycházela?

Ohledně záznamu *Louskáčka* na str. 20 tvrdíte: „...aby doma shlédli celé představení, což se jim bude hodit k maturitě z ruského jazyka...“ – jak se to při maturitě bude hodit?

Na str. 28 doporučujete *Сыновья уходят в бой*. Viděla jste jej?

Jak hodnotíte kvalitu překladu Nohavicova *Petěrburgu* uvedeného na str. 28–29?

Na str. 29 píšete: „...Štědrý večer – 24. prosinec. Nejedná se o svátek pracovního volna, ale o běžný den, kdy ale spousta lidí nepracuje a tráví čas s rodinou. V tento den si připomínáme narození Ježíše Krista...“. Můžete objasnit, co to je **svátek pracovního volna**? Ve který den **si připomínáme narození Krista**?

V *Závěru* na str. 37 naznačujete, že v tématu by bylo možné pokračovat např. dotazníkovým šetřením. Co byste se takovým způsobem chtěla dozvědět?

Navrhuji hodnocení:

V Hradci Králové 15. 8. 2022

Mgr. Jaroslav Sommer